

Nº 169

ARIANY

Setembre-Octubre 1990

DEIXATS DE LA MÀ DE DÉU

Ja fa un cert temps que tenia ganes d'escriure el que ara vaig a escriure, però anava passant, pensant que no seria necessari i que a hores d'ara ja estaria sol·lucionat però com que no és així, no queda més remei que expressar el que crec és un sentiment popular dins Ariany.

El fet és que des de principis d'any estam sense capellà, més ben dit, estam sense capellà assignat a la nostra parròquia, ja que sí tenim els serveis inmillorables dels pares i capellans del poble veïnat de Petra, que cada dia es desplacen al nostre poble per oficiar els sagraments corresponents.

Deixant clar aquest punt, he de dir que Ariany sembla un poble deixat de la mà de Déu, un poble, acudint a les paràboles i a la terminologia tan emprada per l'església on hi ha un bon ramat però sense pastor, un poble de tercera categoria i que com a tal, no mereix els serveis de l'Església.

És una opinió subjectiva i segur que hi ha gent que no estarà d'acord amb el que vaig a dir, però pens que aquest abandonament va començar quan es va traslladar a D. Mateu Amorós a Sta. Margalida. Aleshores, es va fer càrrec de la Parròquia D. Miquel, bellíssima persona, no ho dubt, i gran predicador amb idees clares però amb un cor esgotat i que com a conseqüència de tal cosa al cap de ben poc temps va haver de deixar-nos.

Després va venir D. Mateu Buades, al qual ningú negarà el seu afany en millorar l'església, sagristia, campanar, rectoria, etc., però vivia pensant en altres coses, fins que a la fi, després de varies proves es decantà cap a la vida, crec, contemplativa.

I ara estam així, amb promeses de què s'està estudiant la nostra situació, de què és difícil que vengui qualcú perquè hi ha pocs capellans, que hi ha pobles més grans que tampoc no en tenen, que els capellans joves no volen

anar a pobles, etc., etc., en una paraula, peixet!

Això és el que ens diuen, però, què és el que pensa el poble? Idò pensam que ja està bé de què amb tants de capellans com ha donat i està donant encara ara a l'Església Ariany, l'Església no ens en pugui deixar un per al manco mantenir aquesta llumeta encesa. Pensam que si enlloc de callar haguéssim anat a parlar al Bisbe o al Vicari Episcopal, pot esser ara ja en tendríem un; pensam que pot esser mai més tendrem capellà a Ariany i pensam que ja està bé que ens passin amb olivetes.

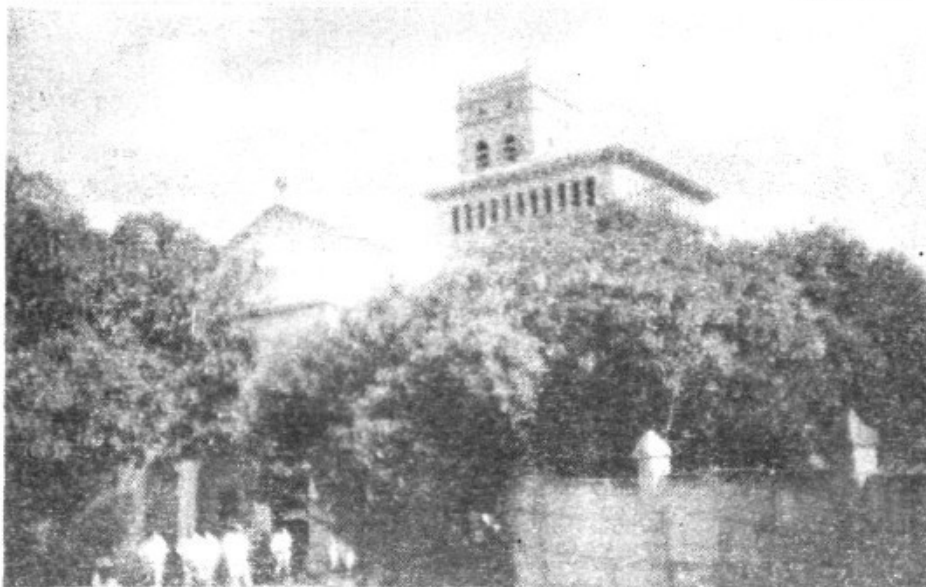
Seguesc i repetesc, que res tenim cap al Pare Vicedo, entranyable personatge que, a més a més, és el que s'encarrega de què aquesta publicació surti a la llum, ni contra D. Bartomeu, ni contra cap altre que hagi vingut a oficiar a Ariany, al contrari. Únicament ens cal donar-los les gràcies, però crec que a hores d'ara, és necessari fer un pensament i que un grup de representants qualificats pel poble vagi a parlar

al Vicari Episcopal, al Bisbe o a qui sia convenient, ja que aquesta situació crec que no pot seguir així.

Pens que mereixem un millor tracte, un poble com Ariany on encara, ho començ a dubtar, es mou dins uns sentiments cristians necessita una persona que animi al poble, que doni suport als joves, que encamini als que comencen a aparèixer per l'Església, no necessitam un capellà deixat que lògicament per la pressa, no té uns minuts per dedicar-te, donar-te consells, encaminar-te, o ¿per què no? per fer companyia, i això és el que ens manca, ens sentim orfes i, com deia abans, deixats de la mà de Déu.

Esper que aquestes línies ajudin a prendre decisions a qui correspongui. Possiblement no ho llegirà ningú, o qui ho llegesqui i pugui fer alguna cosa es rentarà les mans, però almanco quedarà constància d'una situació que consider injusta i que aquesta Fulleta com a reflexe de la història diària Arianyera, no vol ni pot deixar de denunciar-la.

Biel Tovell.

Església d'Ariany.

-2-
**ARA FA 21
ANYS QUÈ...**

* L'actual rei d'Espanya, Joan Carles I, llavors Príncep d'Espanya, enviava un telegrama al Sr. Rector d'Ariany, deia el següent: "Muy agradecido cordial felicitación. Salúdale atentamente. Joan Carles".

Era la resposta al que varen enviar el 2 d'agost de 1969 el batle d'Ariany, Melcion Julià, i el rector D. Mateu Amorós al Excm. Sr. D. Nicolau Cotoner, Marquès de Mondéjar i d'Ariany, perquè felicitàs a D. Joan Carles per haver estat designat successor a títol de Rei a la Prefectura de l'Estat.

* Hi havia una gran afició a l'excursionisme entre els joves. Es feren excursions al Port de Pollença, a Bonany, al Puig de Sant Nofre, i al Puig de Sant Salvador de Felanitx.

* El grup de Teatre del Teleclub de Sineu va representar a Ariany l'obra "El tio Pep se'n va a Muro".

* Arribava un nou mestre a Ariany per fer-se càrrec de l'escola unitària de nins, era D. Fèlix Estelrich.

* Es seguien fent tómboles i rifes per arplegar fons pel Local Parroquial.

* Es comprava un piano a la paròquia per valor de 11.000 pessetes.

Margalida Taberner Ribot.

**CANÇONS PER A
SA TERCERA EDAT
D'ARIANY**

Es de sa tercera edat,
d'aquest poble arianyé,
ara tot mos va bé,
perquè ara ja mos han pujat.

Ara mos hem de passejar,
perquè ara tots tenim salut,
i si un cap dia està fotut,
a ca seva ha d'estar.

Una vegada cada mes,
això no espenya sa bossa,
i si un no té cap part coixa,
això mai ho és de més.

Dedic aquestes cançons,
a tots es de sa tercera edat,
perquè no hem de tenir cap mal de cap,
ni tampoc preocupacions.

Quan me'n vaig a passejar,
ja no tenc cap mal de cap,
tot ja queda dins es sac,
fins que a ca nostra torn entrar.

Idò tots ho hem de fer així,
i passejar-mos en alegria,
que això a tots mos dona vida,
quan de ca nostra podem sortir.

No sé si vos agradarà,
lo que ara vos acab de dir,
però si no ho feim així,
a l'instant tot mos passarà.

En una edat avançada,
quasi sempre sol anar bé,
si un sap lo que ha de fer,
fent així qualque passejada.

Així passam un dia en llibertat,
i mos distreim en qualque cosa,
com que sa bossa sempre sona,
i dinam en tranquilitat.

Ara ja vaig a acabar,
fins que hi tornem un altre dia,
i que disfrutàssim voldria,
i que en salut poguem tornar.

Ara ja faig sa darrera,
més ja no vull allargar,
no vull que digueu demà,
que he tengut molta xerrera,
i com ho som Joan Frontera,
tot m'ho heu de dispensar,
si pel cas cap falta hi ha,
que no sigui vertadera.

Ariany, 15-8-1990
Joan Frontera.

NOTA:

Degut a problemes tècnics ens ha estat impossible treure aquest número mesos en-
rera com era la nostra intenció, així que us

demanam ens disculpeu el retràs i els possi-
bles desfassements que hi pugui haver.
Gràcies.

ARIANY

REVISTA LOCAL INDEPENDENT

Adreça: Plaça de la Creu, nº 2, 07529 Ariany.

Telèfon: 56-12-87 ó 83-00-92

Imprimeix: "Apóstol y Civilizador", Petra

Dipòsit Legal: PM, 207-1971

Col·laboren: Associació de Pensionistes de la 3ª Edat d'Ariany, Escola d'Ariany, Germanes Rubí (distribució)

Redacció i Muntatge: Gabriel Frontera Mestre, Jaume Taberner Ribot, Catalina Pont Julià, Joan Molines Julià, Margalida Taberner Ribot, Tomeu Bauçà Frontera, Maria Magdalena Julià Llitéras.

NOTA: La Revista no s'identifica amb els diferents escrits que en ella apareguin, aquests expressen únicament l'opinió dels seus autors. Els escrits que es presentin han d'estar escrits a màquina i en mallorquí.

PLUVIÒMETRE

SETEMBRE

Dia 3	33 litres
Dia 15	53 "
Dia 25	11 "
Total	97 "

OCTUBRE
(Fins dia 19)

Dia 3	9 litres
Dia 7	18 "
Dia 8	29 "
Dia 9	36 "
Dia 10	50 "
Dia 11	25 "
Dia 19	13 "
Total	180 "

Dades facilitades pels germans Maimó.

DIA A DIA

Aquesta secció de la nostra revista intenta contar "Dia a dia" els aconteixements que van passant al llarg d'uns dos mesos que hi ha entre publicació i publicació. Degut a la tranquil·litat del poble aquests dos mesos tindrà una curta redacció. Tot seguit començarem a descriure el que ha passat.

Dia 16 de Setembre

Avui han començat les classes a la nostra escola amb tots els professors nous, dels quals n'hi ha tres que tenen relació directa amb nosaltres ja que o bé en són descendents o estan emparentats amb nosaltres. Esperem que per aquest motiu aprenguin estimar més la nostra escola i els nostres nins i que aquesta il·lusió que estan demostrant els primers dies no es perdi i que, per fi, tinguem els professors que el nostres infants es mereixen.

Dia 22 de Setembre

Com ja fa un grapat d'anys, va venir a Ariany la unitat mòbil de Donants de Sang de la Seguretat Social a fer la visita als donants del nostre poble, com sempre es varen instal·lar a Ca Ses Monges.

* Aquest mes es va obrir la matrícula del curs 90-91 de l'Escola d'Adults de la Mancomunitat del Pla de Mallorca. Enguany s'ofereixen els cursos d'alfabetització, preparatori, graduat escolar, preparació proves lliures de FP1, preparació proves d'accés a la Universitat per majors de 25 anys, cursos de català, anglès... i també tallers diversos.

La matrícula es va obrir el 26 de setembre i els cursos s'imparteixen a partir del primer d'octubre. Aquests cursos estan subvencionats pel Ministeri d'Educació i Ciència, la Mancomunitat del Pla, la Conselleria d'Educació Cultura i Esports, i pel INEM.

* Es varen fer oposicions per treballadora familiar per cobrir els pobles de la Mancomunitat del Pla. D'Ariany es va presentar Sor Ignàcia Cicuéndez i Na Catalina Pont, de les quals Sor Ignàcia va quedar en segon lloc i Na Catalina el quart.

Dia 4 d'Octubre

Avui, diada de Sant Francesc, les nostres monges fan festa. A totes elles, i en nom de tota la redacció, gràcies per a tot el que fan pel nostre poble i molts anys per a totes elles.

UN POC DE TOT

PREMIS 31 DE DESEMBRE Convocatòria 1990

L'Obra Cultural Balear convoca els Premis 31 de Desembre de 1990 amb la finalitat de reconèixer, d'estimular i de fer sorgir tot tipus d'actuacions, de comportaments i d'activitats encaminats a afavorir l'ús normal de la llengua catalana en tots els àmbits de la vida social i pública, a promoure la cultura i a desvetllar i a desenvolupar la consciència nacional pròpia de les Illes Balears.

Per més informació adreçau-vos a:

Obra Cultural Balear.
Impremta, 1, Pral. 2a
07001 Palma de Mallorca
O cridau al telèfon 72 32 99.

SA PELLA PES MANEG

TARTA D'OCTUBRE

Ingredients per a quatre persones: 1/2 quilo de fruita (plàtans peres i pomes), una làmina de pasta de fulls congelada, 50 gr. de mantega, i quatre cullerades grosses de sucre.

Preparació: Rentar ses fruites, pelar-les i llevar-les els pinyols. Després tallar-les a daus petits. Deixar descongelar la làmina de pasta de fulls, estirar-la i posar-la dins un motle aproximadament de 25 cm. de diàmetre, cubreix-lo amb la frita, repartint el sucre i un parell de bolletes de mantega pel damunt, encalentiu es forn i coure-la fins que estigui daurada. Es menja teba o bé freda.

Bon profit!

Ma Magdalena Julià Lliteres.

CURSOS D'INFORMÀTICA

La Mancomunitat des Pla de Mallorca, dins el programa d'Educació d'Adults amb la coordinació del Ministeri d'Educació i Ciència, amb la col·laboració de la Conselleria de Cultura, educació i esports, del INEM, i amb el suport de "La Caixa", organitza cursos d'informàtica:

A i A1.- iniciació i tractament de textos.

B i B1.- iniciació i comptabilitat.

Grup A, de les 18 a les 20 hores els dilluns i dimecres.

Grup A1, de les 18 a les 20 hores, els dimarts i dijous.

Grup B, de les 20 a les 22 hores, els dilluns i dimecres.

Grup B1, de les 20 a les 22 hores els dimarts i dijous.

Els cursos s'impartiran a Petra del mes de Novembre a Gener i a Sineu del mes de Febrer a Abril.

La formació és totalment gratuïta.

Per inscriure's dirigiu-vos a qualsevol oficina de "La Caixa" dels pobles de la Mancomunitat o a les responsables d'educació d'adults.

S'ha de tenir 16 anys o complir-los dins aquest any.

Preu de material i manuals: 5.000 pesetas.

Organitza:

Patrocina:

"la Caixa"

UN POC DE TOT

Cursos de formació ocupacional gratuïts i subvencionats pel INEM

Organitzats pel Consell Insular de Mallorca (FODESMA), Gral. Riera, 111
Teléfono, 75 06 22.

* Curs de Jardineria (340 h)

Possibilitat contracte posterior.

* Curs de Bomber Professional (200 h.)

Pràctiques als parcs del SERPREI-SAL.

* Cursos de Cuiner/a

Pràctiques al Rnt. "Escola d'Aprenents"

* Cursos de Cambrer/a

Pràctiques al Rnt. "Escola d'Aprenents"

* Curs de Patisser/a (760 h.)

* Curs d'Agent de Desenvolupament Local.

Per tècnics de grau mig i llicenciats.
Possibilitat contracte posterior.

* Escola-Taller de Margers de Mallorca.

Duració 2 anys. Oficis de marger i picador de pedra.

* Casal d'Oficis de Conservació de la Naturalesa. (Duració 1 any)

Per més informació: FODESMA - CIM, General Riera 111. Palma. Teléfono, 75 06 22.

* Curs de construcció d'embarcacions en polièster. (960 h.)

* Casa d'Oficis de la Mar "Narcís Cardona". (Mestres d'Aixa - 1.064 h.)

* Curs de Picapedrer (600 h.)

Possibilitat contracte posterior.

FODESMA

DES DE LEYRE

Aquesta foto, impresa pel nostre amic Joan Ferrer, correspon a una visita que férem a l'antic rector d'Ariany Mn. Mateu Buades a l'Abadia de Leyre (Navarra) a on viu la regla de Sant Benet. Poguerem conversar una esto-

neta i ens va manifestar que està molt content. Envia, a través d'aquesta publicació, una salutació a tots i ens té present en les seves pregàries.

Els de la foto.

"GLOSAT D'EN

Aquest és el títol d'un llibret que hem pogut aconseguir i que el publicarem, però primer faré una mica d'introducció. L'Amo En Joan Roig, més conegut per l'amo En Joan Batlet, arribà al poble d'Ariany juntament amb la seva dona i els seus fills allà per l'any 1940 i anaren de pagesos a la possessió de Son Nivorra, ells eren del poble de Manacor, però es veu que els aires d'Ariany els hi varen caure bé i quan deixaren la possessió s'establiren a Ariany. Conta la seva dona, madò Antònia de Son Nivorra, que als seus 90 anys es conserva de lo millor, que a l'amo En Joan es glosar era una de les coses que més disfrutava de fer i que anant pel carrer a la gent que topava tot d'una li feia una glosa.

Tres anys abans de morir, juntament amb el rector que aleshores hi havia a Ariany, Don Toni Rubí Ribot, va anar d'excursió a Lourdes i de tot lo que va veure ens ho conta en un glosat que es va editar l'any 1957, l'amo En Joan va morir al poble d'Ariany el 10 de gener de l'any 1960.

He de dir que aquest glosat que segueix a continuació ha estat copiat talment va ser publicat, lo que fa que moltes de paraules estiguin mal escrites, però he cregut convenient no rectificar res per donar més realitat a la cosa.

Catalina Pont Julià.

Per entretenir un poquet es fadrins i sas fadrinas unas glosas mallorquinas ha escrit en Juan Batlet. Jo vui ser bon cristiá i vui fer sas cosas bé que de lo fet cobraré cuant Deu me judicará. I per tant començaré fent una invocació que no sé modo milló de encapsalá aquest papé Jesus, Jusep i Maria, tots tres vos vui invocar perque me doneu sa má i bon cap per cabilá cansons bonas per cantár tant en sa nit com de dia. Deman a nostre Senyó que tambe en vulga aidá perque vos sabi contá tot lo que mos va pasá

JOAN ROIG NICOLAU D'UNA EXCURSIÓ QUE VA FER A LOURDES L'ANY 1957" (I)

-5-

cuant a Lourdes vaitx aná
ab tota devoció.
Jo mai me havia embarcat
de aixó tenia quimera
i es disapte de Sant Pera
va esser el dia senyalat.

Es tren que surt es capvespre
a Petra vaitx agafar
fins a Palma en va arribá
jo a nes moll vaitx aná
meam si podré lográ
el desitg de temps enrera.
I cuant allá me vaitx trobá
me donaren es papes
qu' es primé barco que hi agués
que a Barcelona dugués
ab ell me en poria aná.
I jo y el Sr. Rectó
i llevor dos d' Ariany
i trentados de company
ferem una excursió.
Apreparat per surti
el "Ciudad de Burgos" estava
a demuntell jo pujava
mes retgirat qu' un coní.
I cuant demunt vaitx estar
aviat varem partí
i pasarem es camí
i ningu es va maretjar.
En butaca de primera
es deset me va tocá
en que hi fes un bon estar
pug dir no vaitx aclucá
dels meus ulls mitja pipella.
Com vengué sa matinada
es Rectó se va acostá
l' amo En Juan, com vos va?
i jo li vaitx dir: be vá,
una vida regalada.

Idó nem a pasetjá
treurem el cap defora
perque al instant será
hora de veure el cel i la ma.
Com jo era el primé pic
que atrevesava la ma
es Rectó me va mostrá
i ab so dit va senyalá
es castell de Monjuith.
De cop se va destriá
també Cristobal Colón
primer cristiá del mon
que a s' America va ana.
Enseguida ja se veu
sa Ciutat de Barcelona
com unas faldas en fona
no n' he vistas ja fa estona
per tots es caires es mona
com tots voltres be ho sabeu.
Es vapor se va atracá
i varem posar s' escala
i tothom com una bala
ja es partit a devellá
qui mes qui manco portava
una maleta ab sa ma.
Devant anava sa guia
fins a Colón va arribá
aqui m' heureu de esperá
jo es cotcho aniré a cerca
perque aqui varem quedar
que aturat m' esperaria.
Al instant torná sa guia
fent sa cara de vençut
encare no es vengut?
i Meam aquest toxerrut
si hem prendia per pelut
i avui de jo s' en riuria!
Aixó es bo per un qui friça
el Sr. Rectó digué
escolt Senyó Muntané
jo tenc una feina a fé
no es que estigui molt fané
avui encare he de dir misa.
Idó la pot aná a dí
a l' esglesia que voldrá
tots plegats en acabá
anirem a berená
i jo voré de arreglá
sa manera de partí.
Al Sant Cristo de Lepant
la va dí el capellá
i anarem a combregá
ab la gent que sempre hi ha
que reça i torna a reça
dins aquell cenacle sant.

Despues varem visitá
tots l' esglesia de la Seu
ja eran prop de las deu
i anarem a berená.
Mos va dí llempant y clá
despues de haver berenat
es guia molt enfadat
que es cotcho estava espenyat
i en dia tan senyalat
no el porian arreglá.
Si a n' es tren voleu pujá
jo ja ho tenc mitx arreglat
si no tenim novedad
mos durá a Puigcerdá.
Allá encare haurem de corre
hi ha cotcho preparat
si no tenim novedad
durmirem a dins Andorra.
El qui camina fa guerra
i s' esposa a sopegá
ia veure si en esé allá
mos tornarem quedá en terra!
Bona paraula enamora
tothom la pot escoltar
anit hem de ana a sopá
a sa capital d' Andorra
que' s lo qu' es programa dona
que per escrit vos vaitx dá.
I tots plegats varem di
es sa pura veritat
si te es tren preparat
será lo mes acertat
que anem ben aviat
i en voler podrem partí.
Tots agafarem sa maleta
cap a sa via del Nort
ab un cotxcho marca Ford
i en Muntané parlant fort
a tots va entrega trejeta.
Sa nostre guia preten
a ningú agraviá
mos prepará un bon diná
que ens hagurem de menjá
per no poré devellá
asseguts a dins es tren.
Ningú tengué res que di
tothom volia arribá
s' asunto era caminá
i deixar de discutí.
Al instant vengué es guia
dins es vagó va pujá
jau vetaquí es diná
i una bossa mos doná
ahont de tot hi havia.

Continuarà el pròxim número.

EL CAMP DE TREBALL DE CABRERA

La Direcció General de la Joventut del Govern Balear ha posat en marxa, per segon any consecutiu un camp de treball a l'illa de Cabrera.

Això ha estat possible gràcies a un conveni amb el *Ministerio de Defensa* que encara ostenta la propietat de l'arxipièlag i que no sembla molt interessat en deixar-la.

El Director General de la Joventut, Sebastià Roig, va declarar que l'objectiu primordial era l'ecològic. Per això la majoria de les activitats van encaminades a millorar la imatge de l'illa i es poden resumir en quatre: neteja del litoral, preparació de trampes sexuals per combatre la plaga de processionària que ataca els pins, fer un inventari de beixos i savines i passar unes enquestes als visitants.

El camp de treball s'ha organitzat en dos torns, un al juliol, al que participaren vint-i-dos joves i un altre a l'agost amb vint-i-tres joves més, la majoria dels quals són peninsulars, si bé es reserven algunes places pels illencs

(al segon torn hi havia cinc mallorquins) i tenen unes edats compreses entre els divuit i els vint-i-sis anys.

La vida d'aquests habitants temporals de Cabrera comença a les sis del matí per, a les set, després d'haver berenat, iniciar la seva tasca que dura fins al migdia.

La neteja del litoral, enguany, resulta molt més fàcil que l'any passat, degut a que només s'ha de retirar el que han deixat als visitants de llavors ençà i el que abandona la mar damunt les platges. L'any passat es recollien una mitja de dues-centes bosses de fems diàries, mentre que enguany apenes arriben a les vint o trenta, en la seva majoria de plàstics, llaunes i vidres, però també es recolleix llenya seca per tal d'evitar incendis.

A més a més, els visitants de cada dia estan més conscienciats i no tiren tantes deixalles ni a la mar ni a la costa, sinó que, moltes barques s'aturen al moll on deixen els fems que, amb posterioritat seran traslladats a algun abo-

cador de Mallorca.

Quant a les enquestes que es passen als visitants, consten de disset preguntes la majoria de les quals estan destinades a conèixer la freqüència de visites, les activitats que hom pensa realitzar a l'illa, els llocs que es volen visitar i l'opinió personal, tant sobre el paisatge de Cabrera com de la necessitat de la seva conservació. La Direcció General de la Joventut ens ha assegurat que els resultats d'aquesta enquesta es faran públics a acabaments de setembre o principis d'octubre.

Nosaltres, des d'aquí esperam que aquesta iniciativa hagi servit per conscienciar l'opinió pública de la necessitat de protegir un indret únic dins la Mediterrània quant al seu valor ecològic i paisagístic, la millor defensa del qual serà la seva declaració com a Parc Nacional.

Jaume Lladó i Jaume.

(extret del núm. 23 de la revista *RESSÒ* de Campos)

“MORTS PER TENIR VERGONYA”

L'alcoholisme, encara és una malaltia avergonyidora

José Ma Vazquel Roel.
Médico psiquiatra.

Són molts pocs els malalts alcohòlics que tenen l'oportunitat d'anar a qualcun Servei Especialitzat de Tractament, on se'ls atengui de foma adequada, i això és així per dues raons:

1) Hi ha molts pocs llocs adequats pel tractament.

2) Quan el malalt està bevent no és conscient de la seva malaltia i se nega a demanar ajuda per aquest motiu.

La unió dels dos factors dona com a resultat la mort ignominiosa i prematura de milions i milions de persones cada any.

¡És urgent posar remei a aqueixa situació! El mal és enorme i irreparable. Si l'Administració no dona resposta a aquesta dramàtica situació se fa necessari que la societat civil, tant a nivell individual com a través de collectius com ATA o A.A., com a través de professionals de la Salut o dels Serveis Socials, prenguem consciència de la situació, cerquem una unitat d'acció, alcem les nostres veus com protesta i denúncia i tractem de frenar d'alguna manera aquest suïcidi collectiu.

Per això s'ha d'actuar en els dos

fronts assenyalats al començament:

1) *Potenciació de llocs adequats pel tractament.* Se necessita més equipament en matèria de serveis sanitaris i socials. Aquest és un camí que s'està fent perquè a la nostra illa el ventall de recursos es considerablement més ampli que a la resta d'Espanya. El fet de què malalts de la península vinguin a Mallorca a tractar-se a un lloc especialitzat com la Clínica Capistrano, avala aquest raonament. Tanmateix com l'existència de dispensari dependent d'ATA a Manacor, Palma, Inca i molt aviat a Eivissa. També el fet de l'augment de Serveis Socials als Ajuntaments pot facilitar l'atenció acurada dels malalts alcohòlics i dels seus familiars.

Tanmateix l'home no viu tant sols de pa; i a més dels recursos materials se necessiten recursos humans. ¡Vull dir que es necessari que els professionals siguin formats en ALCOHOLOGIA. A nivell sanitari se fa necessari insistir en què un metge d'atenció primària no pot tractar un malalt alcohòlic. L'ha de derivar a un centre especialitzat. De la mateixa manera el treballador social després de l'evaluació social del problema relacionat amb l'alcoholisme que se li presenta, l'ha de derivar (sempre a través de la famí-

lia) cap al recurs especialitzat que més garanties li pugui oferir.

L'Alcohòlic no demana ajuda de manera explícita. Per això hem titulat aquest article "Morts per tenir vergonya". Perquè quasi sempre l'alcohòlic està avergonyit de si mateix i no gosa donar el pas per demanar ajut. Sempre ho deixa pel dia següent. Però molts no arriben a *el dia següent* doncs se mor abans de *tocar fons*. S'ha d'entendre que el sentiment de vergonya i la negació de tenir la malaltia són símptomes de la mateixa malaltia, d'igual manera que el loco creu que els locos són els altres.

¿Com superar aqueixa barrera? Establint *sempre* contacte amb els familiars del malalt alcohòlic. ¿Per què? Per fer-los tenir mala consciència i al mateix temps semblar dins seu un missatge d'esperança. Per poder-los dir: "el teu pare, o el teu marit, o la teva dona o el teu fill, no beu perquè vol, beu perquè no ho pot deixar; té una bena als ulls i no pot veure el seu problema. Si tu no te mous, si no fas res, si no demanes ajuda seràs còmplice de la seva autodestrucció. Si ho fas li salvaràs la vida i salvaràs la teva família".

Crec que val la pena fer un esforç.

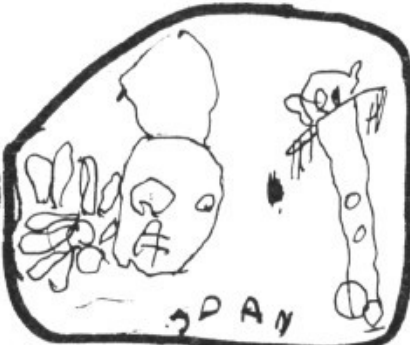
Telèfons: 28-11-11 y 40-14-84.

Presentat per l'Asistent Social d'Ariany: Na Margalida Rosselló.

Les set cabretes i el llop

Quant sa mare se'n va es llop riuh.

Tota e sa pota

Menja ou per canviar sa veu

Mosta sa pota

Es posa farina

Es menja sin cabretes

Es just sempre
que es xallatye.

Se mare li obri
sa pota

Es llop can a saigua
i ses cabretes fan una festa

Fi:
PREESCOLAR - C.P. ARIANY

ENTREVISTA A... JAUME SANSÓ

Aquesta vegada l'entrevista s'ha fet a una persona que tots coneixem bé, és l'amo En Jaume Sansó, més conegut per En Jaume Teco, a lo millor vos demanareu per què?, ara vos ho diré, l'amo En Jaume, en certa mesura, és el que du quasi tot el truí de l'associació de la Tercera Edat. L'hem pogut veure més d'un pic amb sa carpeta davall es braç pes carrer espergint programes de qualque excursió o de qualsevol altre acte, amb això no vull llevar mèrits a cap altre de l'associació però hem de comprendre que és una tasca important i, dit amb les seves paraules, reb més crítiques que ditades de mel.

- Com va començar tot això?

Va ser l'any 1985, quan En Melion Julià ens va convocar a una reunió en el Local Parroquial, a la qual va assistir-hi en representació del Consell Insular de Mallorca D. Miquel Fiol, juntament amb D. Rafel Socies de Montuiri, en aquesta reunió es parlà d'aquestes associacions i ens va animar a posar-ne una en marxa a Ariany, el mateix vespre ja va quedar constituïda la comissió gestora provisional per tal de fer anar la cosa envant.

Vaig anar a Petra a cercar els estatuts de la seva associació, i els vaig amoldar a Ariany. Aquests estatuts varen ser presentats a la Delegació del Govern i varen ser aprovats per l'agost de l'any 1985.

L'any 1986, es va crear la junta directiva de la qual era president En Bernat Mestre Costa.

- ¿Quins objectius té l'associació?

Els objectius estan expressats a l'article no 2 dels nostres estatuts i són els següents:

- La presentació, defensa i promoció dels interesos culturals, socials i econòmics dels seus associats.

- Fomentar la solidaritat, promovent i creant serveis comuns de naturalesa assistencial.

- Programar les accions necessàries per aconseguir millores socials i econòmiques dels seus associats.

- Organitzar una constant activitat formativa i de promoció integral dels seus membres.

- Entablar i mantenir relacions amb els organismes que incideixen en aquest camp d'acció, tals com Departaments Ministerials, Comunitat Autònoma, Consell Insular, Ajuntament, Residències, Llars, etc., col·laborant amb ells a benefici de l'associació.

- Qualsevol altra finalitat tendent

a la defensa i major eficàcia dels objectius de la nostra associació.

S'ha de fer constar que segons l'article 36 dels estatuts es poden crear unes comissions de treball, aquesta cosa es va proposar però no s'ha pogut fer perquè pareix que la gent no en té ganes.

- ¿Quants de socis té actualment l'Associació?

Socis en nòmina actualment n'hi ha 198, o sia que paguen sa cuota, a més hi ha 3 socis honorífics que són persones que d'una manera o l'altra ens han ajudat.

- ¿Com és el funcionament i composició de la Junta Directiva?

La Junta Directiva està composta per deu membres que són elegits damunt els socis que tenen nòmina, la junta està formada per: president, vicepresident, secretari, vicesecretari, tresorer, vicetresorer y quatre vocals.

Les funcions de cada un estan ben delimitades en els Estatuts de l'associació.

La junta s'ha de renovar cada quatre anys, en el desembre del 89 va ser la darrera renovació i va quedar com a president En Bernat Mestre Costa, hi va haver un parell de canvis respecte a l'anterior.

- ¿Com es va elegir la nova junta?

Bé, en teoria toca ser mitjançant la votació dels socis, un temps abans vaig exposar la convocatòria als llocs públics més importants del poble fent saber que si qualcú es volia presentar havia de passar per les oficines de l'associació per manifestar el càrrec que volia desempeñar; però lo que va passar va ser que ningú es va presentar i a l'hora de la votació no es va poder fer i vàrem d'haver de demanar a un parell de persones si volien ser de la junta i varen dir que sí, després d'això vàrem demanar als socis si esteien d'acord i com te pots imaginar, varen dir que sí.

Crec que això no és un bon mètode, lo ideal seria que es presentassin un parell de candidats amb el seu equip i que els socis triassin els que més agraden, però lo que passa que pareix que la gent no dur interès.

- ¿Econòmicament, d'on rebeu les ajudes?

Les ajudes les rebem principalment de dos organismes públics que són el Consell Insular de Mallorca que ens va pagar totes les reformes que férem al local i ens va comprar el mobiliari que

tenim. Llavonces, hi ha l'INSERSO que mos dóna una subvenció pel manteniment del local (per pagar llum, per productes de neteja, material d'oficina...) Enguany també tenim les quotes dels socis, aquest any és el primer any que les hem cobrades.

Jaume Sansó Caldentey

- Quines coses de les que heu realitzades creis que són les més importants?

Una de les coses va ser la cessió del local, això del local ha passat per un parell d'etapes i ha estat una tasca un poc conflictiva, vàrem començar les gestions amb l'Ajuntament i l'església perquè ens cedíessin el Local Parroquial en aquell temps estèia de rector Don Miquel Vallespir. La idea va ser molt ben rebuda, Don Miquel es va posar tot d'una en contacte amb el Bisbat, les coses pareixien que anaven bé, però Don Miquel va ser canviat per Don Mateu i les coses va parèixer que varen canviar un poc, anàrem a parlar amb el Bisbe i tot eren bones paraules però a l'hora de rebre una resposta no arribava res. Les coses pareixien que anaven un poc malament, en principi no sabíem per què però vàrem arribar a saber que hi havia persones que no eren d'Ariany que no veien amb bons ulls aquesta cessió, i de per davall anaven refredant la cosa. Finalment, ens ho volien cedir per 10 anys, però vàrem arribar a un acord amb el Bisbat que la cessió fos de 30 anys. La condició era que les obres que s'havien de realitzar havien d'anar a compte nostre, ara tenim el local per 30 anys i les obres fetes, construïrem una cuina, vàrem adecentar els servicis perquè esteien molt malament, i també vàrem pintar per tot.

CALDENTEY

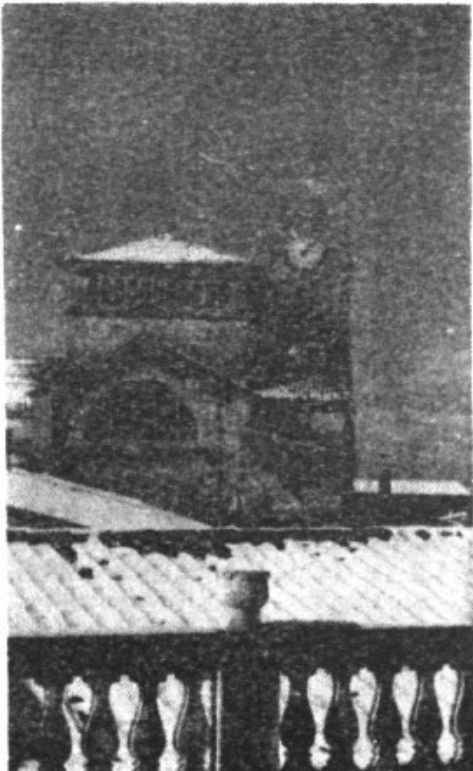
Altres coses poden ser que organitzem excursions, també festes per Nadal, pels Darrers Dies, etc.

- Quins projectes teniu cap en es futur?

Hi ha la idea d'organitzar l'ajuda domiciliaria. En un principi volíem posar en marxa una residència, però lo que passa és que les ajudes que es donen són per un club. La nostra idea era començar amb un club i més tard, així com poguéssim, fer la residència. De fet, es va arribar a un acord amb les monges perquè ens cedíssin aquell jardí per fer l'entrada i la *Madre* va dir que sí, llavors el senyor de Son Siurana ens va donar el terreny que haguéssim de menester, el que passa és que l'Ajuntament s'havia d'escripturar els terrenys en nom seu, però això encare no ha passat.

I això ha estat tot. Gràcies l'amo En Jaume per haver-nos contat com funciona tot això.

Jaume Taberner.

ARIANY A LA PREMSA

-9-

No hi ha discussió, la nota alegre per Ariany damunt la premsa la posa el futbol. Cada dilluns podem veure el nom del nostre equip ben amunt a la classificació, però per parlar d'això tenim la secció d'esports a aquesta revista, simplement vull deixar constància del bon lloc en què ens deixa enguany la societat esportiva Ariany.

Per nosaltres, les altres notícies de les darreres setmanes no són tan bones. Pareix ésser que el problema del tràfic ens ha arribat a Ariany. No és que hi hagi embossos i encara no es fan necessaris semàfors, però l'ajuntament vol tenir controlades les motocicletes del poble, i per això es va dictar un band en el qual s'avisava de l'obligatorietat de posar les corresponents plaques de matrícula i respectar tots els senyals, sobretot d'aparcament, del terme.

A més, el document firmat pel sr. batle adverteix de la possible imposició de sancions (multes) i fins i tot la immovilització del vehicle.

Arrel de la col·locació d'aquests avisos als taulons d'anuncis i a altres indrets visibles del nostre poble, i la posterior crònica apareguda al "Diario de Mallorca", sorgiren opinions per a tots els gusts:

Per una banda els que esteien a favor i que eren comprensius amb la necessitat d'un cens i l'obligació de

l'ajuntament de regular la circulació.

Per contra n'hi havia que només hi veien una altra manera de recaudar doblers o de donar feina als empleats de l'ajuntament.

Però la reacció que més me va cridar l'atenció va ésser el d'un grup de joves, que sense posar-se a favor ni en contra de les mesures adoptades, comentaven que es sentien d'alguna manera perseguits, ja que ells són els principals usuaris d'aquests vehicles.

Per desgràcia, encara no s'ha pogut dur a terme aquesta "campanya", ja que, segons detalla abaix la mateixa crònica, l'encarregat de fer complir aquesta norma, el saig, va sofrir un aparatós accident que el va tenir a la clínica uns dies. Afortunadament En Miquel ja torna ésser entre nosaltres, això sí en període de recuperació i amb el braç de posar multes espenyat. Des d'aquí li desitjam una bona i ràpida recuperació.

I ja per acabar, una altra petita ressenya que també podria anar dins del capítol de succeïts: un camió estacionat al carrer Forà es quedà sense frens i es precipità contra una cotxeria, per sort no hem de lamentar desgràcies personals.

Esperam que totes les notícies siguin bones, fins la pròxima.

Joan Molines Julià.

PERSONATGE

PERSONATGE

Aquests mesos hem triat un personatge que realment són quatre, ens referim als nostres mestres. Enguany tenim una novetat respecte a ells i és que en lloc de tenir-ne tres com sempre, en tenim quatre com a conseqüència d'haver-se creat l'aula de preescolar.

Aquests quatre mestres seran els encarregats de dur a bon terme el curs 90-91, ja sabem que quatre són insuficients però ens hem de conformar.

A ells els hi desitjam molta sort i que es trobin a gust al nostre poble, i també els volem donar les gràcies per voler col·laborar a la nostra i seva "fulleta", cosa que els de l'anys passat no varen voler fer.

Benvinguts siau!

NOTICIA

Si el personatge són els mestres no

I NOTÍCIA

estaria de més que la notícia fos el començament del nou curs escolar. Després de les vacances d'estiu ens tornam retrobar amb l'escola, enguany amb mestres nous. Serà el temps de tornar començar amb il·lusió pels llibres nous, amb els quaderns encara no estrenats i tot el material necessari i esperar que torni arribar el mes de Juny per les vacances, sense oblidar que enmig hi ha les de Nadal i Pàsqua.

A tots els al·lots els hi desitjam molta sort i que al final surti tot així com esperam.

Encara que no sigui habitual, aquest pic posarem una altra notícia que gràcies a Déu n'hem sortit ben parats, ha estat les gran quantitats de pluja que han caigudes damunt la nostra illa, i no gaire enfora de nosaltres, des d'aquí ens volem solidaritzar amb les zones afectades.

ESPORTS

Què? ja vos vaig dir jo que aquest any vos preparàssiu per anar veure l'Ariany. Enguany sí que tenim un equip guanyador, i no com altres anys que quan un equip havia de jugar amb l'Ariany deien *dos punts segurs*, enguany han de dir *alerta que ve l'Ariany*. Mai hi havia hagut un començament com el d'aquesta temporada, i esperem que no sigui allò de... *arrancada de cavall i arribada d'ase*. Malgrat tot, no crec que això sigui possible i més si tenim en compte la gran voluntat per part de tots: jugadors, entrenador i afició, sobretot la d'un grup de joves arianyers que venen armats al camp amb els seus tambors, trompetes i les gargamelles que, juntament amb les dels altres espectadors, no es cansen d'animar els jugadors. Esper que això no canviï, sinó que encara vagi a més. Podem estar contents, cada diumenge baixa més gent cap al camp, és d'esperar que la gent no ens abandoni si les coses comencen a anar malament, perquè qualsevol equip pot passar per mals moments i precisament és aleshores quan es necessita més el recolzament de la seva afició.

Deixant apart aquest primer comentari, anem a passar als resultats que realment són quasi inmillorables. Amb els tres partits jugats a Ariany s'han fet més gols que l'any passat. Vet aquí els resultats:

Llubí - Ariany

Aquest partit va esser suspès a causa de la gran tempesta que va caure damunt tota Mallorca i de la qual Llubí no se n'alliberà, així doncs al començament de la segona part, l'àrbitre va donar el partit per suspès. Encara hi mancaven més de vint-i-cinc minuts, els quals es jugaran dia 1 de Novembre a les 10,30 h., a Llubí. Esper que tots els aficionats que pugin anar-hi que ho facin. Fins a l'hora de la caiguda del gran diluvi el resultat era l'empat a zero gols, encara que el domini era total per part del nostre equip.

Segon partit

Ariany 5 - Alcúdia 0

Un partit que una hora abans de començar pareixia que seria d'una gran rivalitat, però que es va veure deslluïda perquè l'equip contrari va venir a jugar només amb nou jugadors. Així i tot es va poder veure un bon partit i la golejada hagués pogut esser d'escandalós si l'àrbitre no hagués aturat el partit quan encara faltaven vint minuts per acabar.

Tercer Partit

Sant Joan 2 - Ariany 0

Aquest sí que va esser un partit estrany, ja que si bé el domini va esser totalment de l'Ariany el resultat no ho va reflectir. La mala sort va estar totalment amb el nostre equip, ho corrobora el fet de què el Sant Joan va arribar dos cops a porta i va fer dos gols, en canvi l'Ariany que hagués pogut acabar el partit amb tres o quatre gols de diferència, no va poder batre el porter visitant.

Quart partit

Ariany 5 - Montuïri 1

Qui es va perdre la primera part d'aquest partit i l'actuació del nostre porter a la segona part, es pot pegar tocs p'es cap. A la primera part, només en trenta-cinc minuts, es varen fer quatre gols i es va tirar un penalty a fora. A la segona part va començar el recital del nostre porter, En Xisco aquest dia pareixia que tenia ales perquè ho aturava tot, i va poder demostrar tota la categoria que té, fins al punt que els montuïrers varen dir que el partit l'havia guanyat ell.

Cinquè partit.

Ariany 4 - Porto Cristo 0

Aquest partit era una mica especial per un dels jugadors de l'equip contrari, En Mac, ¿vos ne'n recordau d'ell?, és clar que sí, doncs bé, llevat d'això el partit no va tenir més història. Es varen donar com a vàlids quatre gols, encare que l'àrbitre en va anul·lar dos de legals, sobre tot el que va fer En Joan de s'estany, que va esser un gran gol.

Després d'aquests partits tenim que l'Ariany és segon de la classificació amb sis punts, catorze gols a favor i només tres gols en contra. S'ha de dir que el màxim goleador de la categoria és En Joan Antoni Sancho amb sis gols, i que el nostre porter, En Xisco, amb tres gols és també el porter menys golejat.

Passades ja les cròniques i les estadístiques, cal recalcar el perfecte estat en què es troba cada diumenge el terreny de joc, gràcies a certes ajudes desinteressades.

Tocant sensiblement un altre tema, s'ha de dir que segueixen les obres del Poliesportiu.

Bé, aquí ja m'acomio amb un *endavant Ariany*.

Adéu amics, i fins una altra.

Tomeu Bauçà Frontera.

L' Ariany de 3ª Regional

Foto: Miquel Payeras

Aquesta és una nova secció que si ens és possible donarem compte de les sessions plenàries que es celebren al nostre ajuntament. Aquesta vegada lo que farem serà un breu resum de les actes dels plens que s'han fet aquest any, per començar veureu que estan desfaçades en el temps però a partir d'ara mirarem si les podem publicar puntualment, perdonau aquests desfaçaments.

SESSIÓ ORDINÀRIA 2 DE FEBRER 1990

- *Adhesió campanya normalització lingüística.*

Es va acordar per unanimitat dels presents l'adhesió al pla conjunt de normalització lingüística.

- *Sol.licituds Locals.*

En Bartomeu Bauçà Frontera va demanar una clau del poliesportiu municipal, es va acordar per unanimitat dels presents i a proposta del Sr. Batle, denegar la petició, donat que el poliesportiu no està acabat i per tant no ha estat remès per l'Ajuntament, el qual en el moment oportú aprovarà les corresponents normes per la seva utilització.

Na Mª Magdalena Julià Lliteres en nom de l'AJA va demanar una subvenció per llogar un local per la citada associació, es va acordar per unanimitat i davant l'imperatiu legal de la impossibilitat de què l'Ajuntament pugui llogar bens, l'estudiar la possibilitat de cedir un local, així com subvencionar les activitats d'aquesta associació.

- *Pla de instal.lacions d'educació física en centres docents.*

Vist el pla d'extensió de l'educació física als centres docents es va acordar per unanimitat dels presents:

1.- Sol.licitar la inclusió d'aquest Ajuntament dins aquest pla amb la construcció d'una pista poliesportiva, coberta tipus 3, per executar l'obra l'any 1991.

2.- Comprometer-se a obrir una partida presupostària amb quantitat suficient per a fer front a l'aportació municipal de la financiació de l'obra.

3.- Posar a disposició de l'institució corresponent dels terrenys municipals necessaris per a la construcció de la instal.lació.

- *Preges i preguntes.*

El concejal Gori Obrador va demanar per quines raons no s'havia fet l'excursió de la 3ª edat, contestant el Batle que no s'havia pogut organitzar fins a la data perquè n'hi havia d'organitzades per altres institucions, es va

arribar a l'acord de fer-la el dia 3 de Març.

SESSIÓ EXTRAORDINÀRIA 11 D'ABRIL DE 1990

- *Pla d'obres i serveis.*

Vistes les propostes de la Batlia referents a les obres a incloure dins el Pla Provincial d'obres i serveis per executar l'any 1990, es va acordar incloure les següents obres:

* Xarxa d'abastament d'aigua potable i sanejament 1ª fase, amb un pressupost de 114.039.992 pessetes, amb l'aportació màxima municipal del 10%.

* Construcció d'un magatzem amb un pressupost de 1.621.760 pessetes, amb una aportació màxima de l'Ajuntament del 20%.

- *Rectificació padró municipal.*

Es va aprovar per unanimitat el següent resum:

Habitants a 1-1-89	921
Altes durant 1989	20
Baixes durant 1989	27
Total habitants a 1-1-90	914

- *Contratació de la piscina municipal.*

Es va acordar:

1.- Aprovar el projecte de l'obra redactat per D. Martí Vila, del qual el pressupost puja a 20.105.089 pessetes.

2.- Aprovar el plec de condicions econòmiques-administratives que ha de regir la contratació.

3.- Realitzar l'adjudicació de l'obra mitjançant contratació directa, consultant si és possible a tres empreses i contractar a la que oferesqui millors condicions.

4.- Nomenar a l'enginyer industrial D. Martí Vila director de l'obra.

SESSIÓ EXTRAORDINÀRIA DEL 21 DE MAIG DE 1990

- *Canvi de destí pla provincial d'obres i serveis 1989.*

Aquest Ajuntament està incluit dins el pla d'obres amb l'obra d'asfaltat de diversos carrers d'aglomerat.

Així mateix aquest any s'ha sol.licitat l'obra d'abastament d'aigua potable i clavegueram 1ª fase, fase que inclou l'aglomeració dels mateixos carrers inclosos dins el pla de 1989.

Davant això i considerant que les obres del pla del 89 no s'han duit a terme, i que es realitzaria la mateixa obra dues vegades, es va acordar sol.licitar al C.I.M. el poder procedir a un canvi d'obra dins el pla del 89, consistent en dur a terme l'adecentament dels camins que duen a Petra i a Maria per un pressupost de 9.769.424 pessetes.

SESSIÓ ORDINÀRIA DE 1 DE JUNY DE 1990

- *Pla de millora de façanes 1990.*

Vistes les necessitats referents a la millora de façanes per l'any 1990 es va acordar aprovar una inversió de 3.000.000 pessetes, estant a càrrec de l'Ajuntament la quantitat de 300.000 pessetes i a càrrec de la Conselleria de Cultura la quantitat de 1.800.000 pessetes i el reste a càrrec dels particulars.

- *Preges i preguntes.*

En aquest punt el Sr. Batle informà sobre l'aprovació en el C.I.M. de l'avantprojecte i sol.licitud d'aquest Ajuntament en el pla quadriennal d'obres d'abastament d'aigua potable i clavegueram.

Per part de la concejala Margalida Rosselló es va demanar l'estat de l'organització de la Festa de la Independència, informació que la va donar la delegada de cultura en sentit de què es tenia prevista una col.laboració de l'AJA; presentant a continuació un avanç del programa.

SESSIÓ EXTRAORDINÀRIA DEL 30 DE JULIOL DE 1990

- *Aprovació i financiació del projecte d'abastament d'aigua potable i clavegueram a Ariany.*

Vist el projecte de la 1ª fase redactat pels Serveis Tècnics del C.I.M., es va aprovar per unanimitat:

1.- Aprovar el citat projecte, el qual la execució ascendeix a la quantitat de 114.039.998 pessetes.

2.- Financiar el projecte de la següent forma:

a) aportació del C.I.M.	91.231.998
b) contribucions especials	20.527.200
c) aportació municipal amb fondos propis	2.280.800

3.- Remetir el present acord al C.I.M. per a la seva tramitació.

Som tot orelles.

El SERVEI DE MENORS de la Direcció General de Joventut ha posat en funcionament el Telèfon de la Infància amb l'objectiu

d'informar i orientar sobre tots aquells temes que entren fins l'àmbit del món infantil, recollir denúncies, queixes sobre situacions de greu conflicte o risc per el menor i sensibilitzar a la població dels problemes dels infants a la nostra terra.

Per tot això posam al abast de les gents de Balears un telèfon grauit

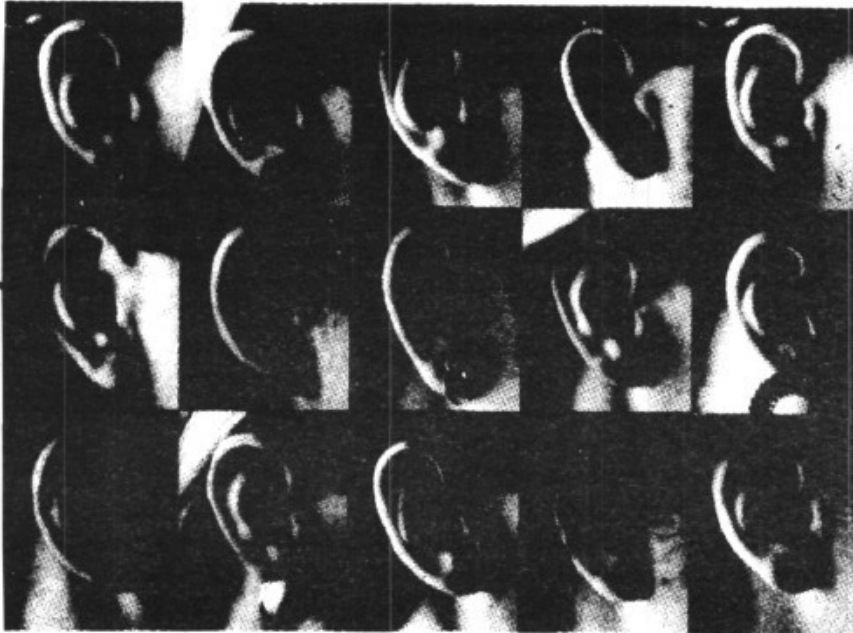
900 301 391

que serà ates per personal qualificat en el sector infantil. Perquè actuar avui és millorar el nostre demà. Cridau-nos. Som tot orelles.

Per millorar el món dels infants de la nostra terra.

GOVERN BALEAR

CONSELLERIA ADJUNTA A LA PRESIDENCIA
Direcció General de joventut
Servei de Menors

PREVENIR LES TOXICOMANIES DES DE L'ESCOLA

L'any 1979, la Comissió de Sanitat del Consell Insular de Mallorca, recollint la preocupació de la nostra societat davant de l'increment del consum de drogues, va decidir iniciar un programa de prevenció de les toxicomanies. Aquest programa ha consistit tant en la investigació dels costums i hàbits dels nostres joves, com en l'estudi i experimentació de les estratègies i tècniques preventives més efectives.

Fins ara podem dir que a totes les fases de la realització del programa, ha estat molt ben rebut, i a l'actualitat té una gran implantació, especialment a les escoles. Les escoles han estat un dels principals destinataris del programa, i tenen a la seva disposició un material especialment dissenyat per al treball a l'aula i que, a les avaluacions efectuades, ha demostrat la seva eficàcia i utilitat.

QUE ES PREVENIR?

Quan parlem de prevenir les toxicomanies hem d'anar amb compte del

que feim. No hem de confondre les activitats sobre drogues amb la revenció. Podem fer activitats sobre drogues: conferències, debats, cine, etc.; però, això no significa que estiguem fent prevenció, encara que potser contribuïm a millorar la informació.

La prevenció és evitar l'aparició d'un problema, i per evitar l'aparició del problema hem d'atacar les seves causes. Als nostres estudis hem detectat molts de factors que possiblement influeixen a l'aparició d'una toxicomania, però la falta d'informació no és un d'aquests factors. Més aviat, dona la impressió de que la informació és pràcticament irrellevant.

Encara és freqüent sentir l'opinió de que si informam als adolescents i joves dels perills de les drogues, tendran por i no en consumiran. Desgraciadament, aquesta opinió no té cap fonament. Les proves que tenim, indiquen amb tota claretat que no és la informació el que determina la nostra actuació, sinó que la major part dels factors de-

terminants són de tipus inconscient, i inclouen elements de la pròpia personalitat, dels interessos i de les necessitats personals, activats per alguns factors ambientals presents a la situació. Per això, la informació per si sola no és preventiva, i en alguns casos podria inclús despertar una curiositat morbosa que induiria al consum.

COM FER LA PREVENCIO DE LES TOXICOMANIES

Un programa de prevenció de toxicomanies, per tant, ha de mirar de contrarestar aquests factors personals, i donar a l'individu instruments per enfrontar els factors ambientals que afavoreixen el consum. Això, en el nostre programa a les escoles, se concreta en una estratègia consistent en l'anàlisi de les situacions d'oferiment de drogues, prenent en compte totes les reaccions que desperta, i revisant totes les alternatives possibles.

Per altra part, un programa de prevenció nomé té sentit abans de l'aparició del problema. Això vol dir

que és necessari estudiar les fases amb què s'estableix el problema, i actuar a les inicials.

Quant el problema de l'abús de drogues, les nostres investigacions indiquen que, a part de l'educació rebuda durant tota la infància, un moment molt important és entre els 12 i 16 anys, i que tota toxicomania s'inicia amb l'abús d'alcohol i tabac. Encara que no tots els consumidors de tabac i alcohol acaben consumint altres drogues, el fet és que la probabilitat de consumir-les és proporcional al consum del tabac i de l'alcohol, és a dir, que els que consumeixen més alcohol i tabac també tenen més probabilitats d'esser consumidors de les altres drogues.

Això vol dir que, si hem de prevenir a les fases inicials, haurem d'actuar ja des de la primera infància (i estam preparant materials tant per la família com per l'escola), i sobre tot, haurem d'actuar prevenint l'abús del tabac i de l'alcohol de forma especial a partir dels 12 anys.

El material titulat "Decideix", per treballar a l'escola, té aquesta finalitat.
EL PROGRAMA DE PREVENCIÓ A L'ESCOLA

El "Decideix" és el material per treballar a l'escola amb alumnes dels darrers cursos de l'E.G.B. i primer de BUP o de FP, i suposa una aplicació de la filosofia preventiva i els principis abans apuntats.

Aquest material consta d'un manual per al professor i unes carpetes amb quatre fascícles per als alumnes. A cada fascícle dels alumnes hi ha una historieta representativa del tema que s'ha de tractar, una sèrie de preguntes per orientar la reflexió, una proposta de situacions que exigeixen una decisió, i una breu exposició de les informacions necessàries per al tractament del tema a classe.

El sentit d'aquests fascícles és que serveixin com a material d'ajuda o suport, perquè l'alumne recordi o imagini situacions (viscudes o que puguin succeir realment), a les quals se'ls ofereix alcohol o tabac, o d'una manera o altra se'ls incita a fumar o beure. El contingut real del que podríem anomenar lliçons és, per tant, el que diuen els alumnes de la seva vida real, i sobre aquestes històries i fets, ells han d'analitzar les presions que se produeixen, les necessitats (de ser acceptat, de sentir-se diferent, més

gran, etc) que sorgeixen, i, en general, les circumstàncies en què se produeixen els oferiments i els consums d'alcohol i tabac. A partir d'aquesta anàlisi han d'avaluar les possibles alternatives, i prendre les decisions pertinents.

Com es pot veure, amb aquest programa no se tracta de donar informacions ni de dir als adolescents i joves el que han de fer. Ja se sap que d'aquesta manera no aconseguiríem res. Se tracta de què ells puguin arribar a les seves pròpies conclusions i decisions. El resultat és que la majoria decideixen limitar o evitar el consum de les drogues, i, com que és la seva pròpia decisió, té moltes probabilitats de què se dugui a terme. I les avaluacions dels resultats que hem fet així ho mostren.

EL PAPER DEL PROFESSOR

Perquè aquest mètode sigui eficaç, el paper del professor és molt important. Així és que, quan a una escola els professors o els pares volen que s'hi apliqui el programa, és necessari que el professor que se n'encarregui participi a un cursset de preparació.

Aquest cursset dura entre vuit i dotze hores, repartides en quatre sessions que es fan normalment un cop per setmana. Durant el cursset, els professors participants reben els coneixements bàsics sobre les drogues, els principis preventius, el procés pel qual s'arriba a l'addició, la mecànica de la presa de decisions, i sobre tot, reben una formació pràctica sobre les tècniques necessàries per a l'aplicació del programa de l'aula.

També, durant l'aplicació del programa, el professor disposa de tota l'ajuda que pugui necessitar del nostre Servei. De fet, un tècnic del Servei està constantment en contacte amb ell per si sorgeix algun problema, o per comentar les eventualitats.

COM OBTENIR MÉS INFORMACIÓ SOBRE EL PROGRAMA

Les persones interessades en conèixer més detalls d'aquest o d'altres programes de salut, se poden posar en contacte amb el Servei de Promoció de la Salut, del Consell Insular de Mallorca, al telèfon 29 23 50, ext. 211.

Si el que interessa és l'aplicació del programa a l'escola, és convenient que se pugui organitzar durant els primers mesos del curs. Per això, les persones interessades es poden dirigir també al Servei de Promoció de la Salut, al telèfon indicat.

SIAC

EL CAMÍ MÉS CURT PER TOT EL QUE VOLS SABER SOBRE L'ADMINISTRACIÓ

900
321
321

EL TELÈFON AMB RESPOSTES

AJUNTAMENT D'ARIANY

Major, 19
Tel. 56 11 82

ÀREA POLICIA LOCAL
Major, 19
Tel. 56 11 82

ÀREA SERVEIS CULTURALS-EDUCATIUS
Biblioteca
Maria, 3 1º
Tel. 56 11 82
Escola d'Adults
Maria, 3
Tel. 56 11 82

ÀREA SERVEIS SANITARIS
Maria, 3 Baixos
Tel. 56 11 82

Servei d'informació i Atenció al Ciutadà

GOVERN BALEAR

CONSELLERIA ADJUNTA A LA PRESIDÈNCIA

PASSATEMPS

TEST CULTURAL

- 1) A quin terme municipal pertany el llogaret "Es Carritxó"?
 - Felanitx
 - Santanyí
 - Campos
 - Ses Salines.
- 2) Qui és el President actual del Consell Insular de Mallorca?
 - Jeroni Albertí
 - Joan Verger
 - Gabriel Cañellas
 - Maria Antònia Munar.
- 3) Qui va escriure l'obra de teatre "El tio de l'Havana"?
 - Alexandre Ballester.
 - Josep Mª Tous i Maroto
 - Joan Mas
 - Alexandre Cuèllar.
- 4) A quin poble de Mallorca situaries al pintor Aligi Sassu?
 - Deià
 - Valldemossa
 - Pollensa
 - Palma.
- 5) La primitiva església d'Ariany, saps a quin segle es va edificar?
 - XIV
 - XIII
 - XVI
 - XVIII

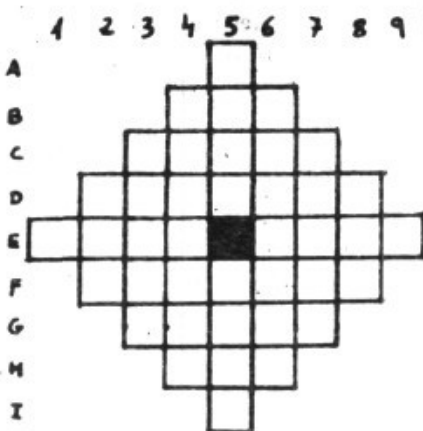
PENSAMENTS

- El que és passat, és pròleg.
(Jordi Santanyana)
- La salut i l'amor, són imprescindibles pels humans, però satisfetes aquestes necessitats, el millor de tot, és cercar el plaer dins el camp del coneixement. El poder i els diners, solen esser decebedors, encara que la majoria dels mortals solen sucumbir als seus encants. El coneixement, per contre, dona plaer, i allarga la vida més enllà dels estrets límits biològics.
(José Manuel Rodríguez)
- Ni tan sols els ideòlegs creuen en les ideologies que elaboren. Si ho féssin, seria la fi de les idees.
(Tom Sharpe)
- La persona més intel·ligent dins el seu terreny, pot esser el més beneït dins un altre.
(Albert Camus)

LLETRES CREUADES

HORIZONTALS: A) Consonant. B) Present indicatiu verb sopar. C) Persona que bada. D) Camp plantat de patates. E) Esforç que dona molèstia. Nom del primer home. F) Matar a pedrades. G) (Rev.) Pertanyent al fetus. H) Esdeveniment succeït entre molts que podien ocórrer. I) Consonant.

VERTICALS: 1) Consonant. 2) Contracció de la preposició per i l'article el. 3) Que no és original, sinó comú i sense substància pròpia. 4) (Rev.) Treballador principal que dirigeix una feina col·lectiva. 5) Manera particular de vestir, d'obrar, etc. etc./ (rev.) Teixit de superfície llisa i brillant. 6) (pl.) Cop de pota de bística. 7) Recipient fondo de terra, vidre o metall, amb brec i una ansa que serveix per tenir i abocar aigua o altre líquid. 8) Poc freqüent. 9) Consonant.

LLETRES BARREJADES

Si pares esment a tot aquest enbolic de lletres, trobaràs el nom de 10 fruites. Au idò, endavant!

A P I F G B V A F G
 D A X I U D A M J K
 J L M G H T E O I O
 V B C A Q L O P T A
 S E R T O P O O J I
 P R U N A S C N H R
 I C V B N I O P L D
 N O V X L R E W Q N
 Y C U E A S D F A I
 A T M T F E Z U N S

RACÓ POÈTIC

De Miquel Costa i Llobera, és el poema que presentam en aquesta ocasió i que té com a títol:

LO QUE DIU UNA CANÇÓ

La lluna guaita sobre les ones,
 les ones mouen dolça remor,
 i a sa finestra guaita una nina
 regant la mota d'un test airós.

De lluny arriba dolça tonada,
 de lluny arriba tendra cançó,
 la jove escolta. Què és lo que diuen?
 La vida mia, la vida amor.

Amb los ulls baixos la joveneta
 lo cant escolta dels pescadors
 i pensativa ja se pregunta:
 - ¿Per què sospira mon cor ditxòs?

La lluna reina damunt les ones,
 les ones callen, reposa tota;
 i a sa finestra la jove pensa:
 La vida mia..., la vida amor!

SABIES QUÈ...

* Segons estadístiques molt dignes de fiar, una quarta part del clero mundial està casat...

* Al carrer Palau Reial 25, de Palma, hi ha una tenda d'objectes de regal que es diu "ARIANY"...

* Segons rumors amb fonament, a les properes eleccions autonòmiques el nostre batle Antoni Pascual, té moltes possibilitats d'ocupar un càrrec destacat al Govern Balear...

* El nom d'Ariany apareix documentat per primera vegada a l'any 1232 al "Llibre del Repartiment" i que es tractava d'una finca de 8 joves que va tocar a Bartomeu d'Aulona...

* Cada 27 dies, es renova tota la pell del nostre cos...

IDÒ ARA JA HO SAPS!!!

Biel Tovell.

ASSOCIACIÓ DE PENSIONISTES DE LA TERCERA EDAT -15-

Del número 168 d'aquesta revista pas al següent article.

Fa un temps que vaig llegir a un diari de gran tirada lo següent: "¿Què feim amb els veis?"

Això va dirigit als fills i als néts dels vells. Haurien de llegir-ho tots. Entre altres coses, posa en boca de molts de matrimonis d'avui: *bé que hàgim de soportar al cònjuge i als fills, però a més als pares? a uns pares que són cada dia més una càrrega i motiu de preocupacions...*

Els riscs els adverteixen: *Recordau que sa salut i els seus diners els varen emprar en treure-vos envant, que per molt que els doneu serà poc en comparació amb el que d'ells vàreu rebre.*

Aquí hi cap el tema filosòfic de Don Miquel de Cervantes, que diu lo següent: **TODAS LAS COSAS DE LA VIDA SE SUCEDEN, PERO LA VIDA HUMANA NO SE RENUEVA**

Pensau que en aquesta vida les coses d'ella han de durar sempre en un estat, es pensar en lo excusat; abans pareix que ella camina tot en redó, dic a la redona. A la Primavera li segueix l'estiu, a l'estiu la tardor, a la tardor l'hivern, i a l'hivern la primavera, i així passa el temps amb aquesta roda continua. Només la vida humana corr cap a fi, lleugera més que el temps, sense esperar renovar-se, si no és l'altre, que no té fi que la limiti.

És una veritat com un temple que la vida humana corr cap al fi, pels vells que varen venir abans, pels que no són tan vells i per tots els que encara són joves, tots seguim el mateix camí. Per tant li hem de donar un tracte digne, donem bon exemple que servesqui de guia als que mos venen darrera.

Els fins de la nostra associació, són de tractar de fer més agradable als majors el final dels nostres dies que tots més tard o més prest arribarem al fi.

Per lo que tractam de distreure 'ls amb excursions i altres distraccions.

El passat dia 8 de Juliol sortírem a les 9 visitant el nou ajuntament de Calvià, un gran edifici modern i amb molt de gust i adelant a tots els seus despatxos. Ens varen mostrar amb un "vídeo" totes les vistes panoràmiques més importants del terme, estampant el que suscriu el seu agraïment en nom de tots els concorrents al llibre de visites d'aquell ajuntament. Llavors vàrem anar a Magalluf on, a l'hotel Barbados Sol, vàrem gustar una excel·lent dinar en companyia de l'Associació de Pensionistes de la Tercera Edat

"Verge de Bonany" de Petra, vàrem fer un gran recorregut, vàrem anar de Magalluf a Palma, Esporles, Banyalbufar, Estellencs, Es Grau, Es Coll des Pi, Andraitx tornant a Ariany damunt les 8. Varen participar unes 51 persones d'Ariany.

El dia 19 d'Agost, sortírem d'Ariany cap al Puig Major, visitant el recinte militar de Vigilància Aèrea del Puig, la boira va dificultar la visibilitat del paisatge, tot lo demés va ser precisió, ja que és un lloc on no se pot anar si no es previ permís sol·licitat i concedit del Tinent Coronel Jefe del recinte militar.

El dinar va ser servit en el restaurant de "Coll de sa Bataia" on vàrem recobrar forces i després d'uns balls amenitzats per un "ràdio-cassette", vàrem anar cap a Pollença, Cala de Sant Vicens, Port de Pollença, carretera de Formentor. Ens aturàrem a contemplar el mirador, com que ja es feia tard vàrem tornar cap a Ariany damunt les 20 h., varen participar 112 persones, les quals varen quedar molt contentes.

Dia 8 de setembre, sortírem d'Ariany a les 9 cap a Ca'n Picafort i en es restaurant "Ca'n Macià" vàrem tenir un interessant "Show", a més de regals, rifes, consumició de franc, així mateix el trasllat amb autocar. Tornàrem a les 13 h., a dinar a casa, hi anàrem 58 persones.

Dia 7 d'octubre, a les 8,30 h., sortida cap a Porto Cristo, S' Illot, Sa Coma, Cala Millor, Costa des Pins, Canyamel, Capdepera, Cala Ratjada on vàrem dinar al restaurant "Hostal Alzina", després del dinar es va organitzar un ball i damunt les 4,30 h., vàrem partir cap Artà visitant Sant Salvador, d'aquesta població tornant cap Ariany damunt les 7 de l'horabaixa. Aquest pic hi anàrem 93 persones d'Ariany i 74 de Petra.

Els dies 8 i 9 d'octubre, com els dies 20 i 21 de febrer de les 5 a les 8 h. de l'horabaixa, per "Optica Inca" en el local de la tercera edat d'Ariany es va efectuar un control visual-auditiu gratuït. En el mes de febrer varen ser controlades unes 40 persones i ara unes 20 persones, a les persones que va ser necessari o unes noves ulleres, varen ser traslladades a Inca on amb uns excel·lents aparells els varen graduar les ulleres que a cada u corresponia, així com els aparells auditius corresponents a les necessitats de cada un, sense cobrar res pel trasllat. Aquestes tasques només es poden organitzar per associacions com la nostra o altres

parecsudes.

Per ventura algunes cases d'Ariany s'han extranyat per la presència d'unes persones que amb uns impresos els han fet una enquesta, i els feien moltes preguntes, perdonau per aquestes molèsties i haver de contestar a tantes preguntes, però tot té la seva resposta, se n'hauran donat compte de la presència d'una senyoreta que li deim "assistenta social" ja que per poder montar un servei social a domicili, per aquelles persones que per la seva edat i falta d'assistència per ausència dels seus familiars, se'ls pot montar el servei necessari, per esser atesos en lo necessari de lo qual són molts els que serem necessitats. Amb aquesta enquesta es podrà calcular lo que vol la majoria de la gent d'Ariany i decidir lo que es pot realitzar per suavitzar algunes angústies pròpies de la vida d'avui.

Jaume Sansó Caldentey.

EL TEMPS PASSA I...

Dia 8 de Setembre va néixer Na Ma Magdalena Gelabert Molinas, filla de Gabriel i Catalina.

Dia 4 d'Octubre | Va néixer en Pep Mestre Ribot fill de | Pep i Maria

Dia 20 d'octubre va néixer En Bernat Marc Frontera Negre, fill de Bernat i Aina.

Enhorabona als seus pares.

Dia 18 d'Octubre ens va deixar Na Bàrbara Cànaves Mestre (Genera), a l'edat de 76 anys, era viuda.

Descansi en pau.

NOTA: Les persones que estiguin interessades en què es publiqui alguna fotografia, l'han de fer arribar a la redacció de la revista.

Sa Farola Orelluda

- ¿Com anam?
 - Com anam, o no hoveus?, coixa!
 - I ara, què t'ha passat?
 - Quan anava a sa revisió d'ulls en es local de sa tercera edat, vaig pegar trevalada a ses síquies d'es carrer d'es Sol, i vaig fotre de grapes, i ja em veus, cega i coixa.
 - No sabia si havies anat p'es camp, per allà sí que n'hi ha de síquies i ben delicades.
 - Però aquestes deven ser per s'aigo?
 - O ja la posen en marxa?, perquè això ja fa olor, estic cansada de sentir xerrar de sa Marineta.
 - De poma! són per s'aigo de pluja, què no ho veus que cada any per aquest temps es camp pareix es Gorg Blau.
 - Què es això? sempre et treus coses noves?
 - O no veus s'Informatiu Balear que cadà dia en parlen? És aquell bas-siot tan gros que hi ha per devers Lluç, que dóna aigua per tot Palma.
 - ¿Què dius, què han de dur s'aigua d'Ariany a Palma?
 - Què ets de tutup! és ben necessari que t'apuntis a s'escola d'adults, almanco aprendries qualque cosa.
 - ¿I això què és?
 - Ensenyen a sa gent que no sap com tu. Amb l'estreta que ets és estrany que no t'hi hagis apuntada perquè no fan pagar res; si tot ho tens tan estret no és rar que siguis eixorca.
 - I sempre està en es mateix redol. I això a quina hora ho fan? perquè si ho fan a s' hora de "Cristal" no hi ha res que fer, lo primer és lo primer.
 - Amb això t'entretens? No és estrany que siguis tan poc culta.
 - Jo per culte l'església, ara que si anam així...
 - Sí, t'assegur que mos tenen ben abandonats.
 - No, i no serà perquè l'església no estigui bé, perquè entre teulades noves, Mare de Déu lluenta, rectoria nova, sagristia enrejolada i excusats a voler...
 - Excusats!, i quants n'hi ha?
 - Devers tres o quatre, no varen mirar prim, ah! i no hi pensava, també hi ha dos sants nous.
 - Així no és estrany idò. Però ana-va millor abans, manco lluentor i més servei.

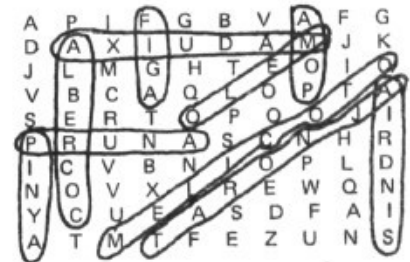
- No et queixaràs d'es capellans que tenim?
 - No, per l'amor de Déu, massa contenta n'estic; però jo ¿què vols que et digui?
 - i per què no començam una novena?
 - Jo crec que no hi ha novenes que hi valguin, però ja que ho dius en podríem començar una a San Gaietà.
 - Tens raó, primer l'anomenaven molt però pareix que D. Mateu el se'n va dur amb ell, no n'hem sentit parlar pus.
 - Res, la farem a la Mare de Déu, i a veure si mos escolta, perquè és ben necessari...
 - Sí, jo n'hi vaig fer una perquè ens canviassin es metres i ja ho veus, mos n'han duit més i millors. Perquè l'any passat eren tres i malsufrits, i ara quatre i bons de dur a torn.
 - Es meu nebot n'està encantat, a més a més tots tenen família a Ariany i això ja val molt.
 - No xerris tan aviat que no sia cosa que tenguin arrancada de cavall i arribada d'ase!
 - Sempre has de tenir coses que que dir.
 - Calla! i què fan un avenc per allà baix?
 - A on?
 - O no has vist quin clotarro que han fet per s'escola?
 - Que ets de xapadota!, saps si sapiguessis nedar com jo! allò és sa pitxina.
 - Ja hi estarà content es meu homo! no importarà anar en es Trenc per veure pèl.
 - Pobre homo, i és un sant.
 - Sí, sí...
 - I qui és que fa sa pitxina?
 - Fotre, i qui ha de ser, s'Ajunta-ment.
 - Ja és estrany! no deu esser p'es batle?, a s'estiu no hi és mai.
 - A s'estiu? i aviat no el veurem ni a s'hivern.
 - O se'n va?
 - No, però m'han dit que el volen fer cosa.
 - Ala! tu només tens bòca per ell, ni que fos fill teu.
 - Tu ja ho veuràs.
 - Què?
 - Res, ja ho veuràs.

SOLUCIONS ALS PASSATEMPS

TEST CULTURAL

- 1) Felanitx
- 2) Joan Verger
- 3) Josep Me Tous i Maroto
- 4) Pollensa
- 5) XVI

LLETRES BARREJADES

LLETRES CREUADES

HORIZONTALS.- A) M. B) Sop. C) Badoc. D) Patatar. E) Pena. Adam. F) Lapidar. G) lateF. H) Cas. I) S.

VERTICALS.- 1) P. 2) Pel. 3) Banal. 4) satapaC. 5) Moda. (taS.6) Potades. 7) Cadaf. 8) Rar. 9) M.

- Sempre me deixes en s'enderer. Tanmateix si es presenta per batle no el votaré i faré propaganda perquè no el votin.
 - Bé, val més que ho deixem fer que sinò mos estirarem es clenyo.
 - Mem i tu que ho saps tot, es butano què passa es diumenge?
 - I ara on me surts?
 - Que diumenge quan sortia de l'ofici, vaig veure una bombona aferrada per sa paret per devers es morers.
 - Entabanada!!! allò és una paperera que han posat.
 - Ja l'haurien poguda posar d'un altre color, perquè ara no podràs dir que no hi vegin.
 - És que som un poc curta de vista.
 - No importa que ho diguis, confondre una paperera amb una bombona de butano...
 - A sa paperera me tirarà es meu homo si no me'n vaig aviat perquè avui vol anar en es futbol.
 - I no li agradava?
 - Com que sempre perdien, però enguany saps que van de bé, fixat jo i tot pas gust d'anar-hi.
 - Bé, tu tot lo que sigui pilota te va bé.
 - Ets una serp!, me'n vaig no et vull sentir xerrar pus, t'assegur que avui has venguda ben esmolada, si tot li tens tant!!
 - Bé, bé, bé, me'n vaig, no sia cosa que m'esmolis a mi també.